

MVCRX04DYCF9
prvotní identifikátor

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j.: MV- 38506-3/VS-2019

Praha 19. března 2019

Počet listů: 3

Přílohy: 0

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 4/2019

Změna jména a příjmení prohlášením ve Velké Británii

V matriční praxi jsme se setkali s následujícím případem.

Státní občanka České republiky, provdaná za státního občana Velké Británie, pobývá ve Velké Británii, nemá zde však trvalý pobyt. Manželství bylo uzavřeno v České republice a snoubenci se dohodli, že budou užívat společné příjmení po muži. Za trvání manželství žena učinila ve Velké Británii prohlášení o změně příjmení (tzv. deed poll). Otázkou je, zda lze na základě takového prohlášení *uznat* ženě změnu příjmení v České republice příjmení podle ustanovení § 78 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“), či zda je nutno postupovat prostřednictvím institutu změny příjmení podle ustanovení § 72 zákona o matrikách.

K tomu lze uvést následující.

Podle ustanovení § 78 písm. b) zákona o matrikách jsou pravomocná rozhodnutí cizího státu ve věci změny příjmení státního občana České republiky platná i na území České republiky poté, co Ministerstvo vnitra uzná jejich platnost. Podmínkou tedy je existence *pravomocného cizozemského rozhodnutí*, které následně ve správním řízení uzná Ministerstvo vnitra za platné i na území České republiky.

Podle rozsudku velkého senátu Evropského soudního dvora (dále jen „ESD“) ze dne 14. října 2008 ve věci Grunkin a Paul (C-353/06) „*za takových podmínek, jaké nastaly ve věci v původním řízení, brání článek 18 ES tomu, aby orgány členského*

*státu odmítly na základě vnitrostátního práva uznat příjmení dítěte tak, jak bylo **určeno a zapsáno** v jiném členském státě, v němž se toto dítě, které má stejně jako jeho rodiče pouze příslušnost prvně uvedeného členského státu, narodilo a v němž má od té doby bydliště“.* V daném případě byly dítěti státem pobytu vystaveny doklady (rodný list) na příjmení, které stát, jehož je občanem, neuznával. ESD vztahoval povinnost akceptovat příjmení v případech, kdy takové příjmení bylo oficiálně určeno a zapsáno podle práva státu pobytu. Podstatné je, že v ESD posuzovaném případě byly dítěti vystaveny doklady (rodný list) státem pobytu na zapsané příjmení a stát, jehož bylo dítě občanem, mu chtěl zapsat jiné příjmení a na to též vystavit rodný list a na něj navazující doklady. Za této situace by tak dítě mělo dvojí oficiální doklady znějící pokaždé na jiné příjmení.

Ve shora uvedeném případě změny příjmení prohlášením ve Velké Británii nebylo vydáno žádné pravomocné rozhodnutí cizího státu o změně příjmení.

Ve Velké Británii je změna jména a příjmení považována za soukromoprávní, nikoli veřejnoprávní, věc. Dochází k ní buď na základě určitých událostí, zejména v souvislosti s uzavřením manželství, nebo na základě jednostranného prohlášení nositele jména a příjmení (formou tzv. deed poll).

Toto prohlášení **může** být na základě žádosti osoby jej činící zaregistrováno Ministerstvem spravedlnosti Spojeného království, prostřednictvím soudu – Royal Courts of Justice (enrolled deed pool), nebo může být neregistrované (unenrolled deed pool). Zaregistrování prohlášení znamená, že je zapsáno do příslušného veřejného rejstříku. Registrovat prohlášení o změně jména nebo příjmení tímto způsobem mohou pouze britští státní občané a občané Commonwealth (kteří se nenarodili ve Skotsku a žijí ve Spojené království) – viz čl. 2 The Enrolment of Deeds (Change of Name) Regulations /1994 No. 604 (L.3)/. Z toho plyne, že čeští státní občané, kteří nemají zároveň britské občanství, o takovou formu zápisu žádat nemohou.

Státní občan České republiky, který ve Velké Británii učinil prohlášení o změně jména nebo příjmení, nemá žádné pravomocné rozhodnutí cizího státu o změně svého příjmení a zároveň ani jeho prohlášení o změně příjmení ve Velké Británii nemůže být registrováno v příslušném britském veřejném rejstříku. Taková situace je tedy zásadně odlišná od situace ve věci Grunkin a Paul.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že nejsou splněny podmínky pro postup podle ustanovení § 78 písm. b) zákona o matrikách, a to ani v intencích širšího výkladu daného judikaturou ESD. **Ke změně příjmení státního občana/občanky České republiky by v tomto případě mohlo dojít pouze prostřednictvím změny příjmení ve správním řízení podle ustanovení § 72 zákona o matrikách.**

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

JUDr. Václav Henych
ředitel odboru

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy